

Dato: 5. juni 2025
Sagsb.: Thomas Ørnemose Peetz
Sagsnr.: 25-008798
Dir.tlf.: 72362639
E-mail: thop@holb.dk

LANDZONETILLADELSE

Holbæk Kommune, Byg og Landzone, meddeler hermed landzonetilladelse til at opsætte en mast med en højde på ca. 3 meter til forskningsbrug på følgende ejendom:

Adresse: Tømmerupvej 38G, 4440 Mørkøv

Matrikel: 27a Tømmerup By, Undløse

Det er en forudsætning, at masten opsættes i overensstemmelse med det ansøgte.

Tilladelsen er meddelt på følgende vilkår:

- at masten og øvrigt udstyr nedtages og fjernes fra arealet, når forskningsprojektet er afsluttet.
- at masten og øvrigt udstyr nedtages og fjernes fra arealet, hvis masten umuliggør gennemførelse af et klimaprojekt inden for det udpegede område med lavbund, der kan genoprettes.

Landzonetilladelsen træder først i kraft, når klagefristen på 4 uger fra offentliggørelsen er udløbet, og kun hvis der ikke er klaget over afgørelsen. Hvis der klages til Planklagenævnet over tilladelsen, skal nævnet tage stilling i sagen, før tilladelsen kan udnyttes.

Landzonetilladelsen falder bort, hvis ikke den udnyttes inden 5 år efter, den er givet.

Tilladelser mv. fra andre myndigheder

Afgørelsen vedrører kun forholdet til Planlovens landzonebestemmelser. Eventuelt andre nødvendige tilladelser skal søges hos de relevante myndigheder.

Det ansøgte kræver dispensation fra Naturbeskyttelseslovens §§ 3 og 16 for henholdsvis beskyttede naturtyper og åbeskyttelseslinjen. De nødvendige dispensationer fra Naturbeskyttelsesloven er meddelt i andre afgørelser.

Ejendommen ligger indenfor et område, der er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 17 (skovbyggelinje). Ifølge Naturbeskyttelseslovens § 17, stk. 2, nr. 5 skal der dog ikke meddeles dispensation fra Naturbeskyttelsesloven, når det ansøgte forudsætter landzonetilladelse.

Det ansøgte kræver byggetilladelse og projektet må ikke igangsættes før end byggetilladelse er meddelt. Vejledning i at søge byggetilladelse findes på kommunens hjemmeside via dette link: <https://holbaek.dk/service-og-selvbetjening/bolig-og-byggeri/byggeri/byggetilladelse>.

Hvis der under bygge- eller jordarbejder konstateres en forurening af jorden, skal du straks standse arbejdet og underrette Holbæk Kommune, Miljømyndigheden (jord@holb.dk).

Hvis der sker arkæologiske fund i forbindelse med udnyttelse af landzonetilladelsen, skal du straks henvende dig til Museum Vestsjælland, Forten 10, 4300 Holbæk, tlf. 59 43 23 53. (plan@vestmuseum.dk). Museet er orienteret om afgørelsen ved kopi af dette brev.

Holbæk Kommune har i sin sagsbehandling ikke forholdt sig til, om projektet er foreneligt med servitutter, der hviler på ejendommen. Det er ejers ansvar at sikre, at det ansøgt overholder eventuelle servitutter.

Sagens oplysninger

Der er søgt om tilladelse til at opsætte en mast til forskningsformål. Masten skal fungere som målestation i forskningsprojektet ENVIRONMENTAL IMPACTS OF WETLAND RESTORATION IN WESTERN ZEALAND, ledet af Den Danske Naturfond i partnerskab med Københavns Universitet og Århus Universitet. Projektet skal kortlægge drivhusgasbalancen, næringsstofbalancen og biodiversiteten for oplandet til Åmose Å.

Det er forventet, at masten vil være opsat i 10 år.

Der er tale om en mast med en totalhøjde på ca. 3 meter. Masten vil bestå af en trefod på 2,8 meter, der forlænges med et rør så masten får en totalhøjde på ca. 3 meter, med en tværbjælke på 1,8 meter sat på i 2 meters højde. I tværbjælken vil der være mulighed for at ophænge måleudstyr til brug for forskningsprojektet.

Nedenstående foto viser et eksempel på en lignende mast/målestation.

Figur 1: Eksempel på mast/målestation

Ved foden af masten vil der blive opsat et instrumentskab og en batterikasse. Strømforsyning vil ske via et nedgravet kabel til masten.

Masten placeres på et engareal ved Ulkestrup Lyng ned til Åmose Å. Placeringen fremgår af nedenstående oversigtskort.

Figur 2: Oversigtskort, der viser mastens placering

Placeringen er valgt ud fra følgende kriterier:

- *Tilstedeværelsen af et intakt tørvelag:* For at sikre målinger fra jordtyper med særlig stor betydning for drivhusgasudledning.
- *Nærhed til Åmose Å:* For at undersøge sammenhængen mellem jordens drivhusgasudledning og påvirkningen fra åens tilstand.
- *Adgang til strømforsyning:* For at muliggøre installationen.
- *Åbent land i min. 200m radius:* For at minimere forstyrrelser af målingerne og sikre målinger fra en ensartet naturtype.
- *Minimal vindforstyrrelse:* Placeringen sikrer, at vinden i hovedvindretningerne ikke påvirkes af bygninger, træer eller andre forhindringer.
- *Graden af naturlighed i områdets tilstand:* For at repræsentere Store Åmose i en naturlig tilstand.
- *Ejet af Den Danske Naturfonds:* Da de er en samarbejdspartner i projektet.

Ejendommen jf. BBR

Ejendommen er registreret som en landbrugsejendom uden beboelse og består af 13 jordstykker med et samlet matrikulært areal på 971.107 m².

Planforhold

Ejendommen ligger i landzone, hvor der som udgangspunkt ikke kan foretages udstykning, opføres ny bebyggelse eller ske ændring i anvendelsen af eksisterende bebyggelse og ubebyggede arealer. Hovedformålet med planlovens landzonebestemmelser er at sikre det åbne land mod spredt og uplanlagt bebyggelse. Sigtet er at forbeholde landzonen til jordbrugs- hvervene og tilgodese landskabs- og naturværdier.

Ansøgningen er foruden planloven også vurderet i forhold til retningslinjerne i Holbæk Kommuneplan 2024. Kommuneplanen fastlægger de overordnede retningslinjer for den fremtidige udvikling og Holbæk Kommune skal i den enkelte sag vurdere, om det ansøgte er i strid med hensynene bag de enkelte udpegninger i kommuneplanen.

Det ansøgte ligger inden for et område, hvor der i Holbæk Kommuneplan 2024 er følgende udpegninger:

- Område med drikkevandsinteresser
- Naturbeskyttelsesområde
- Grønt Danmarkskort
- Større sammenhængende landskaber
- Lavbundsarealer, der kan genoprettes
- Værdifulde kulturmiljøer
- Nationale geologiske interesseområder
- Sekundært skovrejsningsområde
- Risikoområde for oversvømmelser
- Naturpark Åmosen
- Delområde 17 for Store Åmose i Holbæk Kommunes landskabsplan.

De udpegninger der er relevante i forhold til det ansøgte projekt, er beskrevet nedenfor. Uddybning af øvrige udpegninger kan ses i kommuneplanen <https://kommuneplan2024.holbaek.dk/>.

For områder med *naturbeskyttelsesinteresser* gælder følgende retningslinje:

4.1.3 I områder med naturbeskyttelsesinteresser skal tætheden af naturområder og sammenhængen mellem disse bevares og forbedres. Indenfor områder med naturbeskyttelsesinteresse må der ikke ske byudvikling eller anlægges veje og tekniske anlæg, hvis dyr og planters beskyttelseshensyn forringes. Er det ikke muligt at placere byudvikling og anlæg af veje og tekniske anlæg uden for naturbeskyttelsesområderne, skal der indtænkes tiltag i det konkrete projekt for at bevare og udbrede levesteder for dyr og planter.

Formålet med udpegningen er at sikre høj biologisk mangfoldighed ved at beskytte levesteder for de naturligt tilhørende arter af vilde dyr og planter. Hensynet til naturen skal styrkes i forhold til byudvikling og nye infrastrukturanlæg. Udpegningen har yderligere som målsætning, at der skabes sammenhæng mellem naturområderne.

Udpegningen naturbeskyttelsesinteresser er en del af det Grønne Danmarkskort, der er en samlet udpegning for de områder, hvor kommunen ønsker at prioritere naturprojekter med henblik på at bevare, forbedre og skabe nye levesteder og spredningsmuligheder for planter og dyr.

For *større sammenhængende landskaber* gælder følgende retningslinje:

4.2.2 De større sammenhængende landskaber skal som udgangspunkt friholdes for større byggeri og større tekniske anlæg. Nødvendige større byggeri og større tekniske anlæg indenfor området skal placeres under særlig hensyntagen til de landskabelige sammenhænge og visuelle værdier i området.

Formålet med udpegningen er at bevare og/eller forstærke større landskabelige sammenhænge.

For *værdifulde kulturmiljøer*, gælder følgende retningslinje:

1.4.1 Indenfor de værdifulde kulturmiljøer må der ikke ske byudvikling, opføres ny bebyggelse, ske ændringer af eksisterende bebyggelse, placeres trafik- og tekniske anlæg og lignende samt terrænreguleres eller rejses skov medmindre det kan ske uden af forringe oplevelsen og forståelsen af de værdifulde kulturmiljøer væsentligt.

Formålet med udpegningen er at sikre de fysiske miljøer, der har særlige egnskarakteristiske og kulturhistoriske træk, som i sammenhæng beskriver en historisk periode eller forløb i den samfundsmæssige udvikling i Danmark.

De konkrete værdifulde kulturmiljøer er henholdsvis Store Åmose og Landsbyejerlavet Tømmerup.

Store Åmose er primært udpeget som arkæologisk interesse område, da mosen indeholder velbevarede levn fra slutningen af idstiden til midt i bondestenalderen. De bærende elementer i kulturmiljøet er;

- De tykke tørvelag med levn af tidligere bosættelser,
- Spor af mange århundredes tørveudvinding, især på Bodals jorder og på og omkring Ulkestrup Lyng,
- Bromølle som vandstandsregulerende faktor indtil nedlæggelsen af møllested i 1700-årene.

Kulturmiljøet er sårbart overfor vandstandssænkning, dyrkning/tilgroning og manglende græsning eller slåning af engarealerne.

For kulturmiljøet omkring Landsbyejerlavet Tømmerup er de bærende elementer;

- de tre- og firelængede gårde iblandet småhuse langs bygaden,
- gadekæret mellem de vestligste gårde,
- de markante diger og levende hegn, der viser udskiftningsmønsteret fra 1796: stjerneudskiftning omkring selve landsbyen, blokudskiftning i den nordlige del af ejerlavet, samt ejerlavsdiget omkring det hele,
- båndet af gamle løvskove vest og nord for landsbyens marker,
- de åbne engstrækninger i Åmosen.

Kulturmiljøet er sårbart overfor følgende tiltag;

- nedrivning eller om-, til- og nybyggeri af og ved huse og gårde, der ikke er i harmoni med den eksisterende bebyggelse, samt manglende vedligeholdelse,
- opfyldning eller udtørring af gadekæret - nedlæggelse af diger og levende hegn,
- tilplantning eller tilgroning af agerjord,
- erstatning af løvskov med nåleskov,
- yderligere tilplantning eller tilgroning af de tidligere åbne engarealer.

For *lavbundsarealer der kan genoprettes*, gælder følgende retningslinje:

4.6.2 Lavbundsarealer, der kan genoprettes som vådområder skal som udgangspunkt friholdes for yderligere byggeri og anlæg der vil vanskeliggøre, at lavbundsarealet vådgøres.

Formålet med udpegningen er at sikre, at disse områder ikke anvendes til byggeri m.v., der vil vanskeliggøre mulighederne for at genskabe et vådområde. Hvis der alligevel tillades etablering af anlæg i lavbundsområderne, skal det ske under hensyntagen til ønsket om at etablere en forhøjet vandstand i området.

For *nationale geologiske interesseområder* gælder følgende retningslinjer:

4.3.1 De Nationale Geologiske interesseområder må så vidt muligt ikke fjernes eller på anden måde skades ved hel eller delvis bortgravning, eller terrænopfyldning.

4.3.2 Der må som hovedregel ikke etableres anlæg eller beplantning indenfor de Nationale Geologiske interesseområder, hvis dette vil sløre oplevelsen af de geologiske formationer. Såfremt det er nødvendigt at etablere anlæg indenfor områderne, skal disse placeres og udformes med størst muligt hensyn til de geologiske værdier i området.

4.3.3 I det udpegede område ved Åmosen må grundvandsstanden ikke reduceres, og det skal tilstræbes, at grundvandsstanden forøges. Der må ikke foretages dybtgående mekaniske indgreb indenfor området.

Staten har i Holbæk Kommune udpeget en række geografiske områder og lokaliteter, som har særlig værdi i illustrationen af det danske landskabs dannelse. Formålet med udpegningen er at beskytte områderne mod tiltag, der kan sløre eller udviske de geologiske særlige karakteristika.

Naboorientering

I denne sag har Holbæk Kommune skønnet, at masten/målestationen er af underordnet betydning for naboerne, idet der er tale om en mindre mast og idet der ingen naboer er indenfor betragtelig afstand. Naboerne er derfor ikke orienteret om ansøgningen.

Vurdering

Det er Holbæk Kommunes vurdering, at det ansøgte ikke er i strid med formålet med planlovens landzonebestemmelser og ikke er i konflikt med retningslinjerne i Holbæk Kommuneplan 2024.

Der er i afgørelsen lagt afgørende vægt på, at masten/målestationen skal bruges til forskningsformål og placering af masten/målestationen er derfor betinget af en række kriterier, for at sikre brugbare data til kortlægning af området. Derfor tillader kommunen, at der bliver opsat en mast/målestation i et ellers sårbart naturområde.

Der er endvidere lagt vægt på, at der er tale om en simpel konstruktion, der forventeligt vil være opsat i en periode på 10 år og som nemt kan nedtages og fjernes.

Samtidig er tilladelsen med vilkår om, at masten og øvrigt udstyr skal fjernes, hvis det umuliggør et klimaprojekt inden for det udpegede lavbundsareal, der kan genoprettes.

Det er kommunens vurdering, at der er tale om en mindre konstruktion, der er placeret på et åbent engareal og derfor ikke vil virke dominerende eller væsentlig forstyrrende i oplevelsen af det omkringliggende landskab.

Herudover er der i behandlingen af sagen i øvrigt lagt vægt på, at det ansøgte ikke tilsidesætter de hensyn som kommunen skal varetage efter planloven. Herunder de landskabelige hensyn, de planlægningsmæssige hensyn samt hensynet til naboerne.

Natura2000 og bilag IV-arter

Kommunen skal ifølge bekendtgørelse om internationale beskyttelsesområder vurdere, om det, der gives dispensation til, kan påvirke internationale beskyttelsesområder væsentligt. Projektet er placeret indenfor Natura2000-området habitat- og fuglebeskyttelsesområdet Store Åmose, Skarresø og Bregninge Å. Holbæk Kommunes naturteam har udarbejdet en væsentlighedsvurdering af det ansøgte og har heri konkluderet, at masten/målestationen ikke kan påvirke dette eller andre Natura2000-områder væsentligt. Der er i afgørelsen lagt vægt på det ansøgte begrænsede karakter.

Kommunen skal også ifølge bekendtgørelsen vurdere, om det ansøgte vil beskadige eller ødelægge yngle-, rasteområder eller plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV. Det vurderes, at det ansøgte ikke vil have negative konsekvenser for arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV. Kommunen har vurderet for følgende arter:

Flagermus: Der fældes ikke ældre træer med hulheder, sprækker eller løs bark eller nedrives bygninger med potentiale som yngle- eller rasteområde for arter af flagermus. Derfor vurderes projektet ikke at have negativ påvirkning af yngle- eller rasteområder for arter af flagermus.

Odder: Projektet påvirker ikke vandløb og/eller moser, krat, skov eller andre naturområder nær vandløb, der kan fungere som yngle- og rastested for odder. Derfor vurderes projektet ikke at have negativ påvirkning af yngle- eller rasteområder for odder.

Markfirben: Da projektet ikke berører åbne solbeskinnede skrån timer, vurderes projektet ikke at have negativ påvirkning af yngle- eller rasteområder for Markfirben.

Padder: Da projektet ikke berører søer, vandhuller eller beplantninger i nærheden heraf, vurderes projektet ikke at have negativ påvirkning af yngle- eller rasteområder for padder, herunder stor vandsalamander, spidssnudet frø og grønbroget tudse.

Andre bilag IV-arter findes enten ikke geografisk i kommunen eller har levesteder, der er knyttet til beskyttede levesteder som § 3-beskyttet natur.

Lovgrundlag

Tilladelsen er meddelt efter Planloven, jf. LBK nr. 572 af 29/05/2024 med senere ændringer, § 35, stk. 1, hvorefter der kun med kommunens tilladelse i landzone må foretages udstykning, opføres ny bebyggelse eller ske ændring i anvendelsen af bestående bebyggelse og ubebyggede arealer.

Offentliggørelse

Afgørelsen er offentliggjort på kommunens hjemmeside torsdag d. 5. juni 2025, og 4 uger frem.

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Planklagenævnet. Klagen skal indgives inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen kan påklages af enhver med retlig interesse i sagens udfald og af visse landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelse af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen.

Indgivelse af rettidig klage til Planklagenævnet over nærværende afgørelse har som udgangspunkt opsættende virkning, medmindre Planklagenævnet bestemmer andet.

Du skal klage via Klageportalen, ved at logge på med Mit-ID på Planklagenævnets hjemmeside <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/planklagenaevnet/>. På siden finder du mere information om, hvordan man klager.

Når du klager, skal du betale et klagegebyr. Gebyret er på 900,- kr. for privatpersoner og 1.800,- kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til Holbæk Kommune. Hvis Holbæk Kommune fastholder afgørelsen, sender kommunen klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Planklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du forinden er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Planklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen. Du kan læse mere om muligheden for at blive fritaget for at benytte klageportalen på Planklagenævnets hjemmeside.

En klage har opsættende virkning. Det vil sige, at afgørelsen ikke må udnyttes, mens klagen behandles – medmindre Planklagenævnet meddeler andet.

Planklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Holbæk Kommunes afgørelser kan jf. Planlovens § 62, endvidere indbringes for domstolene. Søgsmål til prøvelse af afgørelser om forhold, der er omfattet af planloven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Databeskyttelse

Holbæk Kommune behandler dine personoplysninger som led i de opgaver, vi varetager i forbindelse med behandlingen af sager i landzonen. Du kan læse nærmere om behandling af personoplysninger på følgende link: <https://holbaek.dk/om-kommunen/databeskyttelse/vbaf-byg-og-landzone-landzone-pl-2024-05-28>.

Med venlig hilsen

Thomas Ørnemose Peetz
landzonesagsbehandler

Kopi af afgørelsen er sendt som brev eller mail til:

- Ansøger: Københavns Universitet, att.: Runa Bjerre Henriksen, rbh@ign.ku.dk
- Museum Vestsjælland, Forten 10, 4300 Holbæk, plan@vestmuseum.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dnholbaek-sager@dn.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV, holbaek@friluftsradet.dk, lokalraad@friluftsradet.dk
- Dansk Botanisk Forening, Sølvgade 83, Opg. S, 1307 København K, nbu_sj@botaniskforening.dk
- Danmarks Kulturs Forening v/formand Jørgen Mejlsø, Vesterheden 87, 88 Viborg, post@kulturarvsforening.dk
- Evt. Naturpark Åmosen, info@naturparkaamosen.dk